

Lesbrief

bij het prentenboek van het jaar 2012

Mama kwijt

Het Expertisecentrum taal, onderwijs en communicatie (Etoc) ondersteunt het doel van De Nationale Voorleesdagen van harte en biedt u (als medewerker in kinderopvang/peuterspeelzaal, leerkracht van groep 1 en 2 of anderszins geïnteresseerde) in deze lesbrief een aantal suggesties rond het prentenboek van het jaar: Mama kwijt.

Inhoud

Inleiding	3
Goed voorlezen, hoe gaat dat?	4
Fase 1: De oriëntatie	5
Fase 2: het voorlezen	6
Fase 3: De afronding	9
Fase 4: De verwerking	10
Andere prentenboeken bij de thema's	10
Voorlezen is belangrijk...	12
Over het prentenboek <i>Mama Kwijt</i>	13
Over het Etoc	14

Inleiding

Het Expertisecentrum taal, onderwijs en communicatie (Etoc) ondersteunt het doel van De Nationale Voorleesdagen van harte en biedt u (als medewerker in kinderopvang/ peuterspeelzaal, leerkracht van groep 1 en 2 of anderszins geïnteresseerde) in deze lesbrief een aantal suggesties rond het prentenboek van het jaar: *Mama kwijt*.

Elk jaar kiest een jury van jeugdbibliothecarissen het prentenboek van het jaar. In 2012 is het boek *Mama kwijt* van Chris Haughton gekozen. *Mama kwijt* gaat over een klein uiltje, dat al slapend uit zijn nest valt en dan zijn mama kwijt is. Eekhoorn zal 'm wel even helpen, maar dan moet kleine Uil wel de juiste aanwijzingen geven.

In deze lesbrief vindt u tips en suggesties hoe u op een taalontwikkende manier met dit prentenboek in uw groep aan het werk kunt gaan.

Goed voorlezen, hoe gaat dat?

Het prentenboek *Mama kwijt* biedt tal van mogelijkheden voor interactief voorlezen. In deze lesbrief geven we enkele suggesties voor de verschillende fasen van het voorlezen:

1. De oriëntatie

In deze fase laat u de kinderen kennismaken met het boek en het thema 'je mama kwijt zijn'.

2. Het voorlezen

Tijdens het voorlezen laat u de kinderen reageren en besteedt u aandacht aan moeilijke woorden en u kunt de kinderen af en toe laten voorspellen hoe het verhaal verder zal gaan.

3. De afronding

Samen met de kinderen kijkt u terug op het verhaal.

4. De verwerking

In deze fase gaan de kinderen zelf met het boek aan de slag.

De verschillende fasen worden op de volgende pagina's verder uitgewerkt. Voordat u echter van start gaat, is het verstandig om aandacht te schenken aan de volgende zaken:

- Lees het boek 'Mama kwijt' van tevoren goed door en let daarbij op de woorden die u aan de orde wilt laten komen voor woordenschatuitbreiding.
- Bedenk hoe u de thema's 'mama kwijt' en 'uilen' onder de aandacht brengt en welke materialen u daarvoor nodig heeft.
- Richt het klaslokaal of de leeshoek in, in de sfeer van het boek. Of maak een verteltafel rondom het boek met foto's, fotoboeken, het boekje en zo mogelijk het vingerpopje bij het boek. Ook de materialen die u gebruikt hebt voor de introductie kunnen op de verteltafel komen te staan. U kunt hierbij denken aan materialen die te maken hebben met uilen (uilennesten, wat uilen eten, uilenballen) en materialen die te maken hebben met 'mama en kind' (foto's en afbeeldingen van moeders en kinderen of dieren en hun jongen). Wellicht is er bij iemand een opgezette uil te leen?

Fase 1: De oriëntatie

Er zijn verschillende manieren om een prentenboek te introduceren. Belangrijk bij de introductie is dat de voorkennis rondom het centrale thema van het boek geactiveerd wordt en de kinderen nieuwsgierig worden naar het verhaal. Hieronder staan enkele suggesties:

- Zorg ervoor dat de plaatjes in het boek tijdens het voorlezen goed zichtbaar blijven voor de kinderen. Laat het boek op een standaard staan en lees het 'vanaf de zijkant' voor. Of kopieer de tekst en lees de gekopieerde tekst voor terwijl je het boek en de plaatjes laat zien. Het is belangrijk dat de kinderen de plaatjes goed kunnen zien om het verhaal te kunnen volgen. De plaatjes in het boek geven namelijk extra informatie die het verhaal spannender maakt. Zo zijn op de tweede bladzijde de dieren die voorkomen in het verhaal zichtbaar terwijl zij zich in het bos verstoppen.
- Houd een gesprekje naar aanleiding van het plaatje op de kaft van het boek. Pak het prentenboek erbij. Vraag wie het boek al kent: die mag nog even niks verklappen! Laat de kinderen beschrijven wat ze zien. Vertel ook dat het boek 'Mama kwijt' heet. Vraag: Waar denken jullie dat het boek over gaat? Laat de kinderen er niet zomaar op los fantaseren, maar vraag waarom ze iets denken.
- Voer een gesprek met de kinderen over wat je moet doen als je je mama (of papa) kwijt bent. Zijn er kinderen die dat wel eens hebben meegemaakt? Wat deden ze toen? Hoe hebben ze hun mama gevonden?
Vertel dan dat je het boek gaat voorlezen over Kleine Uil, die z'n mama kwijt is. Vraag je hardop af wat Kleine Uil zal gaan doen. Je bent benieuwd...

Fase 2: het voorlezen

Na de oriëntatie op het boek, kan het echte werk beginnen: het voorlezen! Probeer het voorlezen voor de kinderen zo aantrekkelijk mogelijk te maken en geef ze de ruimte om te reageren. Kinderen vinden het leuk om hun eigen ideeën en ervaringen in te brengen.

Stil zijn tijdens het voorlezen

Soms kan het heel goed werken om een bladzijde om te slaan en dan eerst even helemaal niets te zeggen en alleen samen met de kinderen te kijken naar de tekening. Vaak lokt dat spontaan al reacties op bij kinderen, waar u vervolgens even op in kunt gaan.

omschrijving pagina	interactief voorlezen	extra mogelijkheden
slapende moeder en kind	Deze bladzijde bekijken. Zeg eerst niets, wacht reacties van leerlingen af. Vraag: <i>Hee, wat gebeurt er met Kleine Uil?</i>	
(halve pagina omslaan) Uh-oh!	Sla om, zeg <i>Uh-oh!</i> En wacht weer reacties af.	
vallend uiltje Boink...Boink...BOINK!	Lees de tekst voor. Wacht reacties af. Zeg: 'Oei, wat gebeurde daar nou?' Stel samen vast dat Kleine Uil is gevallen. Vraag: <i>Hoe kwam het dat het uiltje viel?</i>	In het bos zitten de andere dieren 'verstopt'. Vraag <i>Zie je nog meer dieren?</i>
'Gaat het?' vraagt Eekhoorn. 'Ik ben mama kwijt,' piept kleine Uil.		Vraag: <i>Hoe denk je dat Kleine Uil zich voelt?</i>
'Geen paniek, vriendje. Ik vind jouw mama wel. Hoe ziet ze er uit?'		
'Mama is HEEL GROOT. Zoooo GROOT!' zegt Kleine Uil.	Maak tijdens het voorlezen hetzelfde gebaar als Kleine Uil bij Zoooo GROOT.	
'Ik weet het! Ik weet het!' roept Eekhoorn. 'Kom maar mee...'	Vraag: <i>Wat gaat Eekhoorn nu doen, denk je? Waar gaan ze naartoe?</i>	

omschrijving pagina	interactief voorlezen	extra mogelijkheden
Gevonden! Hier is jouw mama!	Lees voor en wacht dan reacties af. Als de leerlingen niet zelf beginnen, vraag dan: <i>Is dat de mama? Wie is dat dan?</i>	Vraag: <i>Waarom dacht Eekhoorn dat Beer de mama was van Kleine Uil?</i>
'Nee,' piept Kleine Uil, 'dat is mama niet. Mama heeft PUNTIGE OREN. Kijk ZO!'	Maak tijdens het voorlezen hetzelfde gebaar als Kleine Uil bij 'puntige oren'.	
'Ik weet het! Ik weet het!' roept Eekhoorn. 'Kom maar mee...'		
Gevonden! Hier is jouw mama!	Lees voor en wacht dan reacties af. Als de leerlingen niet zelf beginnen, vraag dan: <i>Is dat de mama? Wie is dat dan?</i>	Vraag: <i>Waarom dacht Eekhoorn dat haas de mama was van Kleine Uil?</i>
'Nee,' piept Kleine Uil, 'dat is mama niet. Mama heeft GROTE OGEN. Kijk ZO!'	Maak tijdens het voorlezen hetzelfde gebaar als Kleine Uil bij GROTE OGEN.	
'Ik weet het! Ik weet het!' roept Eekhoorn. 'Kom maar mee...'		
Gevonden! Hier is jouw mama!	Lees voor en wacht dan reacties af. Als de leerlingen niet zelf beginnen, vraag dan: <i>Is dat de mama van Kleine Uil? Wie is dat dan?</i>	Vraag: <i>Waarom dacht Eekhoorn dat kikker de mama was van Kleine Uil?</i>
'Nee,' piept Kleine Uil, 'dat is mama ook niet. Mama is kwijt.'		
'Jongens, wacht eens even,' zegt Kikker. 'Ik weet waar jouw mama is...'		
Loop maar mee. Jouw mama is je overal aan het zoeken.	Bekijk de plaat goed: zien de kinderen mama al?	
Is dat jouw mama?'		

omschrijving pagina	interactief voorlezen	extra mogelijkheden
'Ja! Ja! Dat is mama! Dat is mijn mama!'	Vraag: <i>Hoe voelt mama zich? Waaraan kun je dat zien? En hoe voelt Kleine Uil zich?</i>	
'Heel erg bedankt, jongens!' zegt mama Uil. 'Gaan jullie mee naar ons nest? Ik heb koekjes.'		
'Ja, graag,' zegt Eekhoorn. 'Wij vinden koekjes het ALLERLEKKERSTE wat er is.'		
<i>dieren in het nest eten koekjes slapend klein uiltje</i>	Laat de plaat goed zien en wacht reacties af. Als de kinderen niet zelf beginnen, vraag dan: <i>Wat doen de dieren? Wat doet Kleine Uil? Wat zou er nu gaan gebeuren?</i>	
<i>klein uiltje valt Uh-oh!</i>	Zeg alleen <i>Uh-oh!</i> En wacht weer reacties af. Laat de kinderen voorspellen wat er gaat gebeuren	<i>Kijk eens naar mama Uil, Eekhoorn en Kikker. Hoe voelen zij zich?</i> Ze kijken verschrikt, mama slaat zelfs haar hand voor de mond. Vraag: <i>wat denk je dat ze nu gaan doen?</i>

Fase 3: De afronding

Na het voorlezen is het tijd om het verhaal af te ronden. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden:

- Laat (één van) de kinderen het verhaal opnieuw in eigen woorden vertellen. Zo horen ze het verhaal nogmaals en bovendien kun je kijken of de kinderen het verhaal goed meegekregen hebben.
- Praat met de kinderen over de belangrijkste gebeurtenissen in het verhaal:
  - *Waarom wees Eekhoorn steeds de verkeerde mama aan?*
  - *Wie heeft de mama van het Kleine Uiltje nou echt gevonden?*
  - *Wat gebeurt er op het eind?*
- Vraag aan de kinderen *'Hoe ziet jouw mama eruit? En hoe ziet jouw papa eruit?*
Je kunt ook je eigen mama beschrijven en maak er dan gebaren bij.
Bijvoorbeeld:
  - *Mijn mama heeft een bril* (vorm met duim en wijsvinger cirkels die je voor je ogen houdt).
  - *Mijn mama heeft hele lange haren* (maak een gebaar om lange haren mee aan te duiden)
  - *Mijn mama is lang* (op je tenen staan) of *Mijn mama is klein* (in elkaar duiken).
  - *Mijn mama is dun* (gebaar voor smal/dun maken) of *mijn mama is fors* (armen breed uit elkaar).

Fase 4: De verwerking

Nadat het boek gelezen is, kunnen de kinderen op verschillende manieren met het thema van het boek aan de slag. Op internet vindt u tal van materialen om met de kinderen in de groep het verhaal te verwerken. Het Etoc selecteerde er enkelen voor u en vulde ze aan met eigen ideeën.

Cd met liedje Mama kwijt

Cubiss maakte een speciaal lied, geïnspireerd op het boek Mama kwijt, met een mooie tekst en een prachtig refrein:

*Waar is mama
Ik ben mama kwijt
Ik ben uit de boom gevallen
Waar is mama
Ik ben mama kwijt
Kom, dan gaan we zoeken met z'n allen*

De cd met het liedje is te bestellen op <http://www.cubiss.nl/product/mama-kwijt> De songtekst is te downloaden op <http://www.cubiss.nl/mamakwijt>

Theater Ronzebons

Geïnspireerd op "Mama kwijt" het prentenboek van het jaar 2012, geschreven door Chris Haughton uitgeverij Gottmer, maakte Theater Ronzebons een nieuwe peutervoorstelling, getiteld Kwijt. Kwijt een interactief spel waarbij de kinderen bewegen, zingen en... Het verhaal wordt gespeeld door Rik en Rensje met tafelpoppen en veel leuke attributen.

<http://www.snoezeltheater.nl/kindervoorstelling/voorleesdagen.html>

Knutselen rond Mama kwijt

Het prentenboek en de thema's bieden tal van mogelijkheden om kinderen te laten tekenen en knutselen. Enkele suggesties:

- Laat de kinderen een tekening maken van hun eigen moeder (of vader). Laat de kinderen eerst in woorden beschrijven hoe hun moeder/vader er uitziet (zie ook de suggestie bij Fase 3: De afronding)
- Laat de kinderen knutselen/tekenen rondom het thema uilen. Laat ze bijvoorbeeld een Kleine Uil en een mama Uil knutselen.

Het verhaal naspelen

Maak met de kinderen dierenmaskers: een uil, een kangoeroe, een beer en een kikker. Zo kunnen ze het verhaal in kleine groepjes naspelen. Of zorg voor handpoppen die bij de dieren passen (het merk Beleduc heeft mooie handpoppen).

Andere prentenboeken bij de thema's

Kleine Kangoeroe – Guido van Genechten

De wereld is groot, veel en veel groter dan de buidel van Mama Kangoeroe. Maar Kleine Kangoeroe blijft liever dicht bij mama. Dat is veiliger, warmer en makkelijker. Mama probeert Kleine Kangoeroe met een duwtje in de rug te laten zien wat het leven allemaal te bieden heeft. Eerst wil dat niet zo best lukken, maar dan....

Heb je mijn zusje gezien – Joke van Leeuwen

Heb je mijn zusje gezien? Ze is groter dan ik.

Heb je mijn zusje gezien? Ze is groter dan ik. Ze heeft blauwe ogen.

Een jongetje zoekt zijn grote zus. Achter iedere muur moet gezocht worden. Achter iedere muur komt weer een andere verrassing tevoorschijn. En zusje?

Knuffel! - Jez Alborough

Een aapje loopt door het oerwoud en ziet allerlei ouders met hun jonkies knuffelen. Al snel wordt duidelijk dat hij dat ook wil, maar met wie? Een olifantenmoeder en haar jong nemen hem mee om te zoeken. Ze zien op hun tocht veel geknuffel, maar niemand die bij het aapje hoort. Wanneer het kleine aapje op een steen gaat zitten huilen, komt er iemand op zijn gehuil af.

Bij uil thuis – Arnold Lobel

Uil houdt van zijn huis. Hij heeft een open haard, boeken om te lezen en een heerlijke kop soep om te drinken als het kil is. Op een avond laat hij Winter binnen omdat die het koud heeft. Had hij dat maar nooit gedaan, want er gebeuren vreselijke dingen. Die nacht zijn er ook nog twee vreemde bobbel in zijn bed en Uil besluit in de kamer te gaan slapen. De volgende dag zet hij tranenthee en 's avonds als hij gaat wandelen, volgt een heel bijzondere vriend hem tot zijn huis. Vijf verhalen om voor te lezen, of zelf te lezen. Bij Uil thuis werd bekroond met een Zilveren Griffel én onderscheiden met een Vlag en Wimpel!

Uiltje en de nootjes - Pierre Winters

Als Uiltje, Eekhoorn, Haas en Vos samen in het bos spelen, vindt Haas een berg hazelnootjes.

Hazelnootjes zijn de lievelingsnootjes van Uiltje. Vos stelt voor om de nootjes eerlijk onder elkaar te verdelen. Maar dat is buiten de wil van Uiltje gerekend. Stiekem eet hij bijna alle nootjes op

Kleine Beer is papa kwijt – Judith Koppens

Big is jarig en kleine Beer wil een leuk cadeau kopen. Samen met papa Beer gaat hij naar de speelgoedwinkel. In de winkel staat veel speelgoed. Kleine Beer ziet allerlei leuke dingen. Ook papa Beer kijkt goed rond. En dan zijn ze elkaar even kwijt...Een herkenbaar en ontroerend verhaal over je mama en papa heel even uit het oog verliezen.

Voorlezen is belangrijk...

...voor de taalontwikkeling

Het voorlezen van prentenboeken is heel belangrijk voor de taalontwikkeling van kinderen: ze leren nieuwe woorden, ze leren goed luisteren en ze leren praten over het boek. Door prentenboeken interactief voor te lezen, kunt u kinderen een aantal belangrijke principes voor het begrijpend lezen aanleren. Ze leren bijvoorbeeld hun voorkennis te activeren (wat weten ze zelf al over het onderwerp?) en hun ontluikende geletterdheid wordt geactiveerd (waaronder verhaalbegrip). Centraal bij het interactief voorlezen staat steeds het stimuleren van de eigen (talige) inbreng van de kinderen.

... voor de sociaal-emotionele ontwikkeling

De inhoud van een prentenboek kan de ervaringswereld van kinderen vergroten of oplossingen bieden voor problemen waardoor kinderen meer grip krijgen op de wereld om hen heen. De inhoud kan het kind ook laten zien dat hij of zij niet de enige is die iets moeilijk vindt, iets niet kan of iets niet durft. Prentenboeken kunnen laten zien hoe een sociale situatie in elkaar zit. Het kind kan ontdekken wat de overeenkomsten en verschillen zijn tussen zichzelf en de hoofdpersoon, zowel qua karakter als sociaal gedrag. Prentenboeken kunnen bruikbare oefensituaties bieden en daarnaast leerzame elementen bevatten die de sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen positief kunnen ondersteunen.

Meer weten over voorlezen?

- *Boekje lezen* is een korte tv-aflevering van ETV (Educatieve Televisie) over voorlezen aan je jonge kind. Bekijk de aflevering online op: <http://tinyurl.com/boekje-lezen>
- Kleuters krijgen complexe emoties als verlegenheid en jaloezie beter in de gaten als leerkrachten zich meer opstellen als meezer dan als voorlezer bij het lezen van prentenboeken. Dat blijkt uit onderzoek van Aletta Kwant, dat wordt beschreven in haar zojuist verschenen proefschrift *Geraakt door prentenboeken*. Effecten van het gebruik van prentenboeken op de sociaal-emotionele ontwikkeling van kleuters. Meer informatie vindt u op url4u.nl/Kwant.
- Leerkrachten die kleuters voorlezen uit prentenboeken dragen bij aan een literaire leeshouding. De kleuters krijgen meer inzicht in verhaalstructuren en manieren van vertellen. Ook kunnen ze aangeven wie de hoofdpersoon in een verhaal is en wat deze persoon onderscheidt van andere personages. Bovendien blijkt dat het literaire lezen een eigen vorm van leesplezier kent. Dit zijn conclusies uit het onderzoek *Prentenboeken lezen als literatuur* van Coosje van der Pol die in december 2010 promoveerde aan de Universiteit van Tilburg.
- De cd-rom *Interactief voorlezen aan peuters (en kleuters!)* laat zien hoe begeleid(st)ers van jonge kinderen prentenboeken zo kunnen voorlezen dat het gesprekken uitlokt. Meer informatie op <http://www.expertisecentrumnederlands.nl/soorten-onderwijs/vve/interactief-voorlezen-aan-peuters-cd-rom/>
- Christiane Nieuwmeijer (2008) *Het prentenboek als invalshoek - Werken met prentenboeken in het basisonderwijs*. Van Gorcum (<http://tinyurl.com/prentenboek-basis>)
- Op Leraar24 vind je inspirerende filmpjes rond voorlezen en prentenboeken. Kijk bijvoorbeeld naar *Taalontwikkeling met prentenboeken* <http://www.leraar24.nl/video/535> of naar *Interactief voorlezen* <http://www.leraar24.nl/video/2133>

Over het prentenboek *Mama Kwijt*

<i>Auteur</i>	Chris Haughton	<i>Leeftijd</i>	vanaf 2 jaar
<i>Illustrator</i>	Chris Haughton	<i>ISBN</i>	9789025748456
<i>Uitgever</i>	Gottmer	<i>Thema's</i>	zoeken, moeder-kind
<i>Jaar</i>	2009		

Chris Haughton (Dublin, 1978) is illustrator en vormgever en woont in Londen. Hij illustreert o.a. regelmatig voor The Guardian en voor verschillende grote reclamebureaus. *Mama kwijt* is zijn eerste prentenboek. Hij kwam op het idee om een prentenboek te maken na het bezoeken van een tentoonstelling over Dick Bruna. Meer informatie over deze illustrator en het ontstaan van dit boekje vindt u op http://tiny.cc/mamakwijt_film.

Voor De Nationale Voorleesdagen 2011 zal er weer een speciale mini-editie van het Prentenboek van het Jaar verschijnen, inclusief dvd. Op de dvd is een animatie van het boek te zien en wordt het verhaal voorgelezen. De speciale editie is vanaf woensdag 18 januari 2012 te verkrijgen in de boekhandel voor slechts € 5,-.

Recensie

Het uiltje op de kaft van het prentenboek *Mama kwijt* ziet er verloren uit, hij is uit het nest gevallen. Maar hulp is onderweg, Eekhoorn ontfermt zich over Kleine Uil 'geen paniek, vriendje. Ik vind jouw mama wel. Hoe ziet ze eruit?' Kleine Uil vertelt dat zijn mama heel groot is, en Eekhoorn brengt hem snel naar een grote beer. Niet goed dus 'dat is mama niet. Mama heeft puntige oren'. Snel brengt Eekhoorn Kleine Uil naar een haas, maar het is weer niet goed. Ook de derde keer wordt de juiste mama niet gevonden, al heeft de kikker net als mama grote ogen. Gelukkig weet Kikker waar de mama van Kleine Uil is 'jouw mama is je overal aan het zoeken'. Mama en Kleine Uil vinden elkaar nu snel en opgelucht worden Eekhoorn en Kikker uitgenodigd een koekje te komen eten in het uilennest. Het wordt gezellig en laat, Kleine Uil valt in slaap. Hij zal toch niet weer uit het nest vallen?

Chris Haughton combineert in zijn grafische illustraties eenvoudige vormen met een opvallend kleurgebruik. Het bos is oranje, Eekhoorn is roze, de beer groen en de kikker blauw. De basiskennmerken van de dieren zijn opvallend getekend, Eekhoorn heeft bijvoorbeeld een duidelijke pluimstaart, en ze zijn dan ook makkelijk te herkennen.

Haughton is een meester in het weergeven van emoties en de lichaamshouding vertelt de rest van het verhaal. Grote ogen laten de schrik en verbazing van Kleine Uil zien en Eekhoorn buigt naar Kleine Uil toe om goed te kunnen horen wat er precies aan de hand is.

De dieren zijn afgebeeld tegen een witte achtergrond of tegen het grafisch afgebeelde oranje bos. In dat bos valt heel wat te ontdekken voor de oplettende kijker.

Illustraties en tekst sluiten goed op elkaar aan. De herhalende tekst is een feest om voor te lezen. De korte dialogen tussen Kleine Uil en Eekhoorn zijn levendig. De misverstanden over het uiterlijk van mama Uil zijn eenvoudig en doeltreffend, helemaal goed voor de jonge lezer die zich zal herkennen in die arme Kleine Uil die zijn moeder kwijt is.

(<http://www.kinderboekenpraatjes.nl/blog-4/mamakwijt>)

Over het Etoc

Het Expertisecentrum taal, onderwijs en communicatie (Etoc) is gespecialiseerd in taalontwikkeling bij alle vakken, op alle onderwijsniveaus. Het Etoc biedt peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en basisscholen de kans om sa

men met deskundigen te werken aan specifieke thema's van taalactiverende didactiek. We werken vraaggericht vanuit behoeften en wensen van het team. Voor meer informatie kunt u kijken op de website van het Etoc (www.etoc.nl) of kunt u contact opnemen met het secretariaat van het Etoc (etoc@rug.nl of 050-3637277).

Meer lesbrieven

Bevalt u deze manier van voorlezen met een lesbrieven goed? Bekijk dan ook eens de lesbrieven bij de prentenboeken van de voorgaande jaren op de site van het Etoc: <http://tinyurl.com/lesbrieven>

Zet voorlezen op de kaart!

Voorlezen ook binnen uw instelling weer goed op de kaart zetten? Het Etoc kan bij u op school een complete studiedag of ouderavond verzorgen rond verschillende thema's binnen het taalonderwijs. De inhoud kan samengesteld worden in overleg. De kosten voor een dergelijke studiedag zijn afhankelijk van de locatie en de inhoud en worden in onderling overleg bepaald.

Inspiratie voor voorlezen!

Themamiddag Voorlezen aan jonge kinderen

Op woensdagmiddag 11 januari 2012 – vlak voor de Nationale Voorleesdagen - organiseert het Expertisecentrum taal, onderwijs en communicatie een themamiddag rond voorlezen aan jonge kinderen, in Groningen. Tijdens deze inspirerende middag zal vanuit verschillende invalshoeken gesproken worden over voorlezen, en daarbij komt natuurlijk ook het Prentenboek van het jaar (Mama Kwijt) aan bod!

Er zullen korte presentaties worden gegeven door Sieneke Goorhuis en Elisabeth Duursma over het stimuleren van taalontwikkeling en voorlezen in gezinnen. Biblionet Groningen zal vertellen over de keuze van goede prentenboeken voor kinderen. En... Tante Pien komt langs om deze middag van een vrolijke noot te voorzien!

Bent u werkzaam in de kinderopvang, het kleuteronderwijs of de bibliotheek? Kom dan op 11 januari naar Groningen! Meer informatie en aanmelding via www.etoc.nl